

Vuics Tibor: A magyar agrárgazdaság alapvető kérdései. (Egységes jegyzet a tanárképző főiskoláknak). Tankönyvkiadó, Budapest, 1988. 214 old.

A közelmúltban látott napvilágot a szerző - a magyar agrárgazdaság átfogó kérdéseivel foglalkozó - munkája. A felsőoktatásban nem gyakori, hogy speciálkollégiumi foglalkozást is jegyzet teygen hatékonyabbá, ezért csak üdvözlölni lehet az ilyen igények kielégítését célzó törekvéseket.

A megfelelő terjedelmű munka célkitűzésében VUICS T. azt hangsúlyozza, hogy az agrárszektor a magyar gazdaságban olyan fontos szerepet játszik, amely indokolja az ágazattal való behatóbb foglalkozást. Kifejti, hogy szükséges az élelmiszergazdaság földrajzában tanult ismeretek elmélyítése, és a jelenleg felmerült gondok behatóbb tanulmányozása. A szerző a fenti cél megvalósításához igen gazdag forrásanyagra támaszkodott. Ez már önmagában is hasznos, mert ez biztos "iránytű" lehet az érdeklődő hallgatók eligazításában.

A jegyzet igen széles adatbázist használ fel és annak lényegét 26 táblázatban foglalja össze. Az adatok nem csak a jelenre, vagy a közelmúltra, hanem különböző távolabbi időpontokra és időszakokra is vonatkoznak. Ez lehetővé teszi, hogy a hallgatók önállóan vonjanak le következtetést az érvényesülő tendenciák mértékére, jellegére és irányára vonatkozóan. A táblázatok egy részét a jegyzetíró nem a statisztikai forrásmunkákból, hanem egyéb, az irodalomban feltüntetett könyvekből, kéziratokból vette át, ami önmagában nem baj, de esetenként az összehangolatlanság hatását kelti.

Úgy tűnik, hogy a bőség zavarával küszködik a szerző az ábraanyagot illetően is: 45 diagram és kartodiagram teszi szemléletesebbé a mondanivalóját. Esetenként ezeket az ábrákat a túlzásúfolttság jellemzi. Talán ha VUICS T. bátrabban szelektál a bemutatandó összefüggések, a szemléltetendő tendenciák között, a lényeg jobban kiemelhetővé vált volna. (A 17. ábra pl. egyenesen félrevezeti az olvasót, amikor a mezőgazdaság, a gyáripar és a nemzeti jövedelem dinamikáját mutatja be, és az időtengelyén az 1867-70-től 1900-ig eltelt 30-33 év ugyanakkora, mint az 1900-tól 1913-ig terjedő időszak.)

A jegyzet 10 nagy fejezetre tagolódik. Az *első* egység az agrárgazdaság helyét, szerepét elemzi hazánk gazdasági életében. A kérdés időbeni alakulását is sokoldalúan vizsgálja meg. A *második* hazánk helyét vizsgálja fel a világ agrárgazdaságában. A következő, *harmadik* fejezet az agrárgazdaság fogalmát tisztázza, majd fejlődését szakaszolja és jellemzi azokat. A munka 1985-ig elemzi a felmerülő problémákat, tehát az azóta bekövetkezett változásokkal nem foglalkozik.

A *negyedik* fejezet az ágazat szektorális megoszlását és az egyes szektorok sajátos fejlődését mutatja be, majd új egység (*ötödik* fejezet) taglalja az agrárgazdaság területi elhelyezkedését befolyásoló tényezőket.

A *hatodik* fejezet az agrárgazdaság kapcsolatrendszerét tárgyalja. A témakörön belül külön foglalkozik a horizontális és a vertikális integrációval. E téren hasznosítja a szerző a témakörre vonatkozó gazdag kutatási eredményét.

A *hetedik* fejezet a magyar agrárgazdaság vertikumait tárja az olvasó elé. Itt valóban eleget tesz a szerző a sokat hangsúlyozott vertikális szemléletnek, de mégis bizonyos hiányérzete van az olvasónak, amikor úgy érzi, hogy egyes élelmiszeripari ágazatok elcsikkadnak.

Külön egység vizsgálja fel a mezőgazdaság termelési körzeteit, majd pedig az ágazat jövőjét. Gyorsan változó világunkban ezt az ágazat perspektíváját felvázoló egységet némi fenntartással kell fogadnunk, ugyanúgy, mint a munkában máshol előkerülő legaktuálisabb kérdéseket, ez azonban nem róható fel a szerzőnek, hiszen a kézirat leadása óta bekövetkezett változásokat csak az előadásokban tudjuk figyelembe venni.

A fentiek alapján úgy vélem, hogy VUICS T. egy igen sok információt tartalmazó jegyzetet adott közre, olyat, amelyet hallgatóink és az érdeklődők is haszonnal forgathatnak.

ABONYINÉ PALOTÁS JOLÁN